

INFORMATIVNI LISTIĆ **EZOFAGOGASTRODUODENOSKOPIJA**

Gornjom endoskopijom (popularni je naziv gastroskopija) Vaš liječnik pretražuje sluznicu gornjeg dijela probavnog sustava, odnosno jednjak, želudac i dvanaesnik (početni dio tankog crijeva). Pretraga se izvodi instrumentom koji se zove gastroskop. Na savitljivom i tankom produžetku nalazi se mali optički instrument koji omogućuje prikaz unutrašnjosti organa na vanjskom ekranu. Liječnik ili drugo medicinsko osoblje mogu koristiti i druge nazive za ovu pretragu, primjerice endoskopija gornjeg dijela probavnog sustava, ezofagogastroduodenoskopija, EGDS, EGD ili panendoskopija.

Ova pretraga omogućuje jasan uvid u stanje gornjeg djela probavnog sustava, onako kako to u stvarnosti izgleda. Možemo vidjeti promjene na jednjaku, želucu ili dvanaesniku. To je najbolji način utvrđivanja uzroka krvarenja iz gornjeg dijela probavnog sustava. U otkrivanju upalnih promjena sluznice, vrijedova (ulkusa), raka (tumora) jednjaka, želuca ili dvanaesnika i u otkrivanju drugih promjena na sluznici ova je pretraga bolja u odnosu na rendgensko snimanje želuca.

Liječnik tijekom pretrage može uzeti mali uzorak tkiva za dodatne pretrage, primjerice ako želi utvrditi da li se na vidljivo promjenjenoj sluznici radi o dobroćudnoj ili zloćudnoj promjeni. Uzorak se tkiva može uzeti i iz drugih razloga, primjerice ako se želi dokazati prisutnost bakterije *H. pylori*, koja predstavlja čimbenik rizika za razvoj nekih bolesti želuca. Malom četkicom moguće je isto tako uzeti uzorak površinskih stanica za još neke dodatne pretrage (zovemo ih citološke, jer se pod mikroskopom traže promjene na stanicama) koje mogu pomoći u lakšem dijagnosticiranju bolesti gornjeg probavnog sustava.

Gornja endoskopija omogućuje i neke nužne zahvate na gornjem djelu probavnog sustava kada je to potrebno. Tako se može uvesti instrument kojim će se odstraniti dobroćudna ili zloćudna izraslina na sluznici, zaustaviti krvarenje, proširiti neko suženje koje onemogućuje normalan prolaz hrane ili tekućine i drugo.

Prije pretrage ne smijete jesti. Prazan želudac (na tašte) nužan je kako bi se mogao napraviti nesmetani pregled. Hranu ni tekućinu ne bi trebalo uzimati 6 sati prije pregleda. Vaš će Vam liječnik točno objasniti kada prije pregleda treba prestati uzimati hranu i tekućinu.

Važno je da svom liječniku unaprijed kažete sve lijekove i pripravke (i one biljne) koje uzimate. Važno je isto tako da liječniku kažete sve bolesti od kojih bolujete ili ste bolovali (bolest srčanih zalistaka primjerice jer je u tom slučaju potrebno unaprijed uzeti antibiotik). Ako znate da ste na nešto alergični, važno da unaprijed obavijestite liječnika.

Pretraga može izazvati laganu nelagodu, koja se može bitno umanjiti dobrom pripremom i razgovorom s liječnikom. Neki ljudi koji prvi puta rade pretragu mogu biti ustrašeni i imati ideju da je pretraga i strašnija no što to u stvarnosti jest. Prije pretrage moguće je lokalnim anestetikom smanjiti podražaj instrumenta kada prolazi kroz ždrijelo. Može se dati i blaži

sedativni lijek, koji će tjeskobnu osobu opustiti i olakšati pretragu, iako to najčešće nije potrebno.

Pretraga se radi na način da bolesnik legne na lijevi bok. Instrument se polako uvodi kroz usta u jednjak, želudac i dvanaesnik. Medicinska sestra pomaže da sve protiče lagodno i bezbolno. Instrument ne smeta pri disanju. Većina bolesnika nema pri pretrazi doživljaj značajnije nelagode, osobito kada se slijedite upute osoblja koje vodi pretragu i kad Vas se unaprijed upozna s načinom na koji se pretraga izvodi. Stoga slobodno unaprijed pitajte liječnika sve što Vas zanima.

Nakon pretrage može zaostati blagi podražaj u ždrijelu, nadutost u trbuhu od zraka koji je korišten tijekom pretrage kako bi površina želuca bila raširena i vidljivija. Nakon odlaska možete normalno jesti, osim ako vam liječnik ne kaže drugačije.

Liječnik Vam može nakon pretrage reći je li uočio kakve vidljive promjene na sluznici i što je u tom slučaju potrebno dalje poduzeti. Ako su nužne dodatne pretrage uzetih uzoraka tkiva treba pričekati nekoliko dana kako bi se utvrdilo o kakvim se promjenama radi.

Ako ste dobili neki lijek za ublažavanje straha i nelagode ili za opuštanje ne smijete upravljati vozilom još neko vrijeme, sve dok traje njegovo djelovanje. Kako je to najmanje nekoliko sati neka Vas neko drugi doveze na pretragu i iza toga odveze kući.

Komplikacije pretrage su moguće, ali su izuzetno rijetke. Krvarenje je moguće iz mjesta uzimanja uzoraka tkiva ili nakon odstranjenja izraslina (polipa), no to je vrlo rijetko i obično zahtijeva tek kraće praćenje. Rijetko može doći do perforacije (puknuća na stijenci probavnih organa). Moguće su i neke druge neželjene reakcije, na lijek za smirenje, ili pak rijetko, može doći do nekih promjena i poremećaja u radu srca i pluća. Ako ste iza pretrage primjetili bilo kakve neuobičajene znakove, važno je da to odmah javite našem liječniku. Posebno je važno na vrijeme uočiti znakove i simptome kao što je to pojava zimice, tresavice ili povišene temperature, novonastalo otežano gutanje, bolovi u ždrijelu, prsima ili trbuhu, ili bilo koji drugi novonastali znak, odnosno simptom.

Liječnik će Vas savjetovati o vrsti i načinu prehrane prije gastroskopije. Svaki bolesnik osobno dobiva upute koje prati i ovaj pisani informativni letak.

Većinu lijekova se može nastaviti uzimati, ali neki lijekovi utječu na pripremu ili samu pretragu. Obavijestite liječnika koji će vam raditi pretragu da ste na terapiji lijekovima protiv zgrušavanja krvi kao što je:

- Martefarin (varfarin)

Ili na antiagregansima kao što su:

- ReoPro (abciximab)
- Plavix, Zyllt (klopidogrel)
- Persantine (dipiridamol)
- Integrillin (eptifibatide)

Poliklinika za internu medicinu, psihijatriju, neurologiju, anesteziologiju, ortopediju, oftalmologiju, medicinu rada, radiologiju i fizikalnu medicinu

- Tagren (tiklopidine)
- Aggrastat (terofiban)

U slučaju da imate šećernu bolest, zatražite pretragu ranije ujutro. Obavezno napomenite alergije na lijekove.

Isto tako upozorite liječnika o mogućoj potrebi za antibiotskom profilaksom ukoliko bolujete od bolesti srčanih zalistaka. Ove informacije prezentirane su HLK i odobrene od strane stručnog vjeća poliklinike Živa. Općenite su i služe za dobivanje opće slike o dijagnostičkoj pretrazi. One nisu dijagnostički test i ne služe samodijagnosticiranju, kao ni zamjeni za liječničko savjetovanje ili pregled. U slučaju da imate bilo kakva pitanja ili tegobe, razgovarajte s liječnikom ili se naručite na pregled.